

„Vošahlík jako specifický symbolický prostor“

Předložená práce se zabývá tématem, které dosud nebylo na náležité odborné úrovni nikým zpracováno. Je potěšitelné, že první práce vyšla z pera graduované antropoložky, která se uchází o doktorský titul.

Petra Chaloupková svou práci rozdělila do tří základních celků – první představuje teoretická východiska, druhý nás seznamuje s metodikou výzkumu, třetí je věnován analýze získaných dat.

V prvním oddíle (s. 6 - 54) autorka dobře pracuje s vymezením pojmů (veřejný prostor, prostorové chování, gender, magie, náboženství aj.). K názorné komparaci využívá svoji zkušenost z krátkého pobytu v Medžugorji, jedné z nejznámějších lokalit současného mariánského kultu.

Druhý oddíl (s. 55 - 79) je podrobným popisem autorčina terénního výzkumu, dobře kombinujícího kvantitativní a kvalitativní metody.

Třetí oddíl (s. 80 - 105) podává výsledky jednak v názorné numerické podobě, jednak srozumitelnou formou slovního výkladu.

Text práce je jasný, přehledný, náběhy esejistického stylu patrné zejména v názvech některých subkapitol (*Tělo mluví beze slov*, *Víra tvá tě uzdraví*, *Škalulata*, *hejbejte se*, *Kouzlení s dotazníky*, *Lavičkové rozhovory*) nejsou lacinou zástěrkou, která by měla zastřít úroveň práce s literaturou i doplňujícími podčarovými poznámkami.

Mé následující připomínky mají spíše charakter doporučení nežli vážných odborných výtek:

Autorka uvádí termíny *vošahlík* a *andělíček* jako synonyma. Tyto dva pojmy nelze směšovat, každý patří do jiné časové roviny, navíc máme v Plzni co do činění s dalším pojmem, a sice *vošahánkem*, oblíbeným v době svých vlastních plzeňských studií (70. léta 20. stol.). Samy výsledky autorčina šetření nakonec prokazují zřetelnou převahu *andělíčka*. Chápala bych proto tento výraz jako základní, neboť vychází z vizuální podoby totožné z ostatními sedmadvaceti ozdobami barokní mříže, zatímco druhý vyjadřuje jedinečnou hodnotu přidanou lidským chováním. V textu lze tuto situaci vyřešit následovně – *andělíček* (*vošahánek*, *vošahlík*...). V žádném případě však nelze ani jeden z pojmů uvádět velkým písmenem, jak to autorka zřejmě omylem učinila na s. 133.

Ačkoliv jsem v každodenním životě zastáncem zdvořilostních oslovení (*paní, pán*), domnívám se, že do odborné literatury nepatří. V odborném stylu se naopak snažíme uvádět jméno a příjmení, a to s výjimkou případu, kdy úmyslně zastíráme informantovu totožnost.

I když se jedná o práci atopologickou, čtenář by zajisté uvítal byt' spore kulturně historické údaje. Katedrálu a výjevy z Olivetské hory má bezpočet měst. Průměrný čtenář by jistě dychtil alespoň po datu založení sakrální stavby, datu jejího povýšení na katedrálu, po souvislostech s dalšími stavbami nesoucími světcovo jméno, a to alespoň v Čechách. Totéž se týká barokní mříže. Tato data prosím doplnit při obhajobě.

Co se citace literatury týče, překvapuje mne absence stránek v odkazech. Údaje tak jsou těžko dohledatelné. Sám tento systém autorka naopak „narušuje“ uvedením stránek u některých mála autorů (s. 27). U O. Bohigase na s. 11 pak jakýkoliv odkaz chybí. Naopak za zcela zbytečné pokládám uvádění počtu stránek v seznamu literatury. Tento údaj patří do knihovnické praxe.

Na s. 6 je uveden časopis Plzeňsko, který vycházel ponejprv ve 20. letech, podruhé v 90. letech 20. století. Z textu není patrné, o jaké Plzeňsko se vlastně jedná.

U číselných údajů nepřesahujících číslovku deset je srozumitelnější číslovku vypsat (s. 11 aj.).

Vcelku větší péče měla být věnována seznamu literatury (odsazení na s. 121, 131, kurziva v názvu sborníku na s. 125). Přídomek „van“ či „Van“ má vliv na abecední řazení autora. U Richarda van Dülmena se jedná o stejný případ jako u Ludwiga van Beethovena. Nebudeme ho tedy řadit na konec seznamu.

Od doby, kdy P. Chaloupková výzkum prováděla, došlo k mnoha ekonomickým a politickým změnám. Jakým způsobem se v jejím výzkumu odrazila rostoucí nezaměstnanost, problémy ve zdravotnictví, sociální péči apod.?

I přes výše uvedené výhrady se domnívám, že autorka odvedla práci, která ji opravňuje k udělení titulu Ph. D.

V Železné Rudě, 2. září 2013

PhDr. Marta Ulrychová, Ph. D.

